

Sygn. akt IV CSK 133/19

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z wniosku E.B.
przy uczestnictwie J.B.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 29 października 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w T.
z dnia 31 sierpnia 2018 r., sygn. akt VIII Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 31 sierpnia 2018 r. Sąd Okręgowy w T. oddalił apelację uczestnika J.B. od postanowienia wstępnego Sądu Rejonowego w W. z dnia 4 lipca 2017 r., którym został ustalony skład majątku wspólnego wnioskodawczym E.B. i uczestnika J.B. i w tym zakresie uzgodnił treść ksiąg wieczystych z rzeczywistym stanem prawnym przez nakazanie wpisania w działach drugich tych ksiąg wieczystych własności na rzecz E.B. i J.B. po $\frac{1}{2}$ części. W wyniku rozpoznania apelacji uczestnika, który zarzucił Sądowi pierwszej instancji sprzeczność ustaleń faktycznych z zebrany materiał dowodowy przez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów, Sąd Okręgowy utrzymał zaskarżone postanowienie w mocy.

W skardze kasacyjnej uczestnik postępowania zarzucił Sądowi Okręgowemu

naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 321 § 1 i art. 233 § 1 k.p.c. przez orzeczenie w zakresie nieobjętym żądaniem wnioskodawczyni oraz przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów. Naruszenie przepisów prawa materialnego dotyczy art. 33 pkt 2 i 10 k.r.o. przez jego niezastosowanie i w konsekwencji błędne przyjęcie, że nieruchomości nabyte przez uczestnika stanowią składnik majątku wspólnego uczestników postępowania. Skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania ze względu na niespełnienie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uczestnik wskazał na istotne zagadnienie prawne w postaci pytania: „Do jakiego majątku (osobistego, czy wspólnego) należy rzecz nabyta w trakcie trwania związku małżeńskiego stron, w którym obowiązywał ustrój wspólności ustawowej, jeżeli został on nabyty częściowo ze środków pochodzących z majątku wspólnego, a częściowo z majątku osobistego, czy [lub] też majątków osobistych małżonków?” Kwestia ta została przedstawiona przez skarżącego jako problem prawny mający kilka rozwiązań zaproponowanych przez orzecznictwo i doktrynę. Jest to trafnie uzasadnione, jednak sam problem został w międzyczasie rozstrzygnięty przez orzecznictwo w postaci uchwały Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2018 r. III CZP 45/18 (OSNC 2019, nr 7-8, poz. 76). Zgodnie z nią rzecz nabyta w czasie trwania małżeństwa, w którym obowiązuje ustawowa wspólność majątkowa, w części ze środków pochodzących z majątku osobistego jednego z małżonków, a w części z ich majątku wspólnego, wchodzi do majątku osobistego małżonka i do majątku wspólnego ich obojga „w udziałach odpowiadających stosunkowi środków przeznaczonych z tych majątków na jej nabycie, chyba że świadczenie z majątku osobistego lub majątku wspólnego przekazane na nabycie rzeczy miało charakter nakładu, odpowiednio, na majątek wspólny lub osobisty.” Jest to podsumowanie stanowiska Sądu Najwyższego wyrażanego w powołanych przez uczestnika w uzasadnieniu wniosku we wcześniejszych orzeczeniach z r. 2000, 2008 i 2016.

Niezależnie od tego należy zwrócić uwagę, że w okolicznościach sprawy odpowiedź na postawione zagadnienie prawne nie ma decydującego znaczenia, ponieważ zgodnie z ustalonym stanem faktycznym, którym jest związany Sąd Najwyższy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) w sprawie nie występuje problem nabycia składników majątkowych z odrębnych mas majątkowych. Sądy rozpatrujące sprawę w toku instancji uznały, że wskazane nieruchomości zostały nabyte ze wspólnego majątku małżeńskiego.

Skarżący podniósł również, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Mimo odwołania się do (niewskazanego) orzecznictwa Sądu Najwyższego, z którego wynika przyjęte rozumienie oczywistej zasadności skargi, nie została ta oczywistość zupełnie wykazana, a wniosek bazuje na błędnym rozumieniu powołanego postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 1981 r. I CZ 101/81 (OSNC 2982, nr 11-12, poz. 172). W sprawie zostało wydane orzeczenie wstępne, odnoszące się do najważniejszych składników majątkowych, co jest procesowo możliwe, a w okolicznościach sprawy merytorycznie zasadne (por. także postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 18 stycznia 2008 r. V CSK 355/07, z dnia 2 marca 2012 r. II CSK 363/11, z dnia 26 kwietnia 2018 r. IV CSK 570/17 oraz z dnia 17 maja 2018 r. V CSK 321/17, nie publ.). Nie jest przekonujące twierdzenie uczestnika, że nastąpiło rozstrzygnięcie ponad żądanie, skoro wniosek E. B. wyraźnie wskazywał na konkretne nieruchomości, a oczywiste jest, iż wnioskodawczyni chodziło o osiągnięcie stanu współwłasności.

Z tego wynika, że nie zostały spełnione przesłanki określone w art. 398⁹ pkt 1 i 4 k.p.c., zatem na podstawie art. 398⁹ § 2 należało orzec jak w postanowieniu.

as]

jw